

**„Централна Кооперативна
Банка” АД Скопие**
април 2019г.

Венцеслав Петров, водещ финансов анализатор
v.petrov@bcra-bg.com
Ивайло Чолаков, финансов анализатор
i.cholakov@bcra-bg.com
Радостина Стаменова, финансов анализатор
stamenova@bcra-bg.com

РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА*	Преглед	Преглед	Преглед	Преглед
Дата на рейтингов комитет:	07.03.2016	31.03.2017	20.04.2018	25.04.2019
Дата на публикация:	08.03.2016	03.04.2017	23.04.2018	30.04.2019
Дългосрочен рейтинг:	ВВ-	ВВ-	ВВ-	ВВ-
Перспектива:	Стабилна	Негативна	Негативна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	В	В	В	В

*За да се запознаете с пълната рейтингова история, моля, вижте таблицата в края на документа.

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) **потвърждава** рейтинг на финансова сила на „Централна кооперативна банка” АД Скопие – дългосрочен: **ВВ-**, краткосрочен: **В**, и променя перспективата на „стабилна“.

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на рейтинг на финансова сила на банка (https://www.bcra-bg.com/files/bank_methodology_2018_bg.pdf).

За изработването на доклада и присъждането на рейтинг е използвана информация от оценяваната банка, Народна Банка на Република Северна Македония (НБРСМ), база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

Политическо състояние

Македонските власти остават ангажирани с процеса по Евро-Атлантическата интеграция на страната. С подписването на Преспанското споразумение (от м. юни 2018г.) започна разрешаването на дългогодишния спор за нейното име между Скопие и Атина. Дефинирането на взаимно приемливо наименование на бившата Югославска република беше едно от условията Македония да преговаря за присъединяване към

НАТО, за което страната бе поканена по-рано. Македонският парламент прие и поетапно започна да прилага конституционните промени, необходимостта за които произтича от Преспанското споразумение. От своя страна Гърция одобри споразумението в края на м. януари 2019г. и деблокира кандидатурата на Македония за членство в НАТО, с което стана първата държава от НАТО, ратифицирала протокола за присъединяване. С новото си име Северна Македония се очаква да стане 30-ят член на алианса през 2020 година.

Преспанското споразумение влезе в сила на 12 февруари 2019г. и оттогава Република Северна Македония става официалното наименование на страната, която по този начин проправя пътя си към по-широка международна интеграция. Европейският съюз и ООН приветстваха промяната. По-рано Съветът на ЕС реагира с изявление, че Македония ще може да започне преговори за присъединяването си към Съюза през м. юни 2019 година.

Стабилизирането на политическата обстановка подкрепя **икономическата активност**, която след стагнацията от 2017г. се възобнови в хода на 2018г. По-значим е ръстът през второто и третото тримесечие на годината, поради което средният реален растеж на БВП за деветмесечието на 2018г. достига 2.3%.

Потреблението и нетният износ са двигателите на растежа, докато инвестициите имат отрицателен принос. Ръстът на крайното потребление се ускорява до 3.1% през първите три тримесечия на 2018г. благодарение на растеж, както на частното, така и на правителственото потребление.

	РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА „Централна кооперативна банка” АД Скопие Дългосрочен/краткосрочен рейтинг: BB- / B (стабилна) Април 2019 г.
Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142	тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com

Крайното потребление на домакинствата (вкл. НТООД) е подкрепено от ръста на заетостта и кредитирането, а същевременно правителственото потребление нараства поради повишеното изпълнение на публичните разходи за стоки и услуги. Другият компонент на вътрешното търсене обаче – инвестициите, продължава да се свива. Бруто капиталобразуването е с 11.3% по-ниско през първите девет месеца на 2018г. вследствие на по-слабите резултати при строителството и изпълнението на публичните капиталови разходи. Ръстът на износа се ускорява значително до 12.9% в реално изражение, докато вносът регистрира по-нисък темп на растеж - 5.7%, което до голяма степен отразява понижението при инвестициите. Нетният износ, респективно, има значително положително въздействие върху растежа на БВП.

През последните години външната уязвимост на страната остава ограничена, а **дефицитът по текущата сметка** - умерен. През 2017г. последният възлиза на 1.0% от БВП, спадайки от 2.9% за 2016г. През периода януари - септември 2018г. текущата сметка отбелязва излишък в размер на 75 млн. евро (0.7% от прогнозния БВП), за разлика от съпоставимия период на 2017г., когато е налице дефицит от 37 млн. евро (-0.4% от БВП). Подобриенето на баланса е свързано с продължаващото подобряване на салдото по търговията със стоки и услуги, както и с по-високия излишък на вторичния доход. От друга страна, дефицитът по първичния доход нараства на годишна база. Очаква се дефицитът по текущата сметка постепенно да нараства в средносрочен план с увеличаването на вноса, генериран във връзка с инвестициите в икономиката.

Преките чуждестранни инвестиции в страната бележат значително ускорение наред със стабилизирането на вътрешнополитическата ситуация. Като се имат предвид вече привлекателният данъчен режим и финансовите стимули за чуждестранните фирми, укрепването на институциите би било от ключово значение за привличането на чуждестранни инвеститори. Македония заема 10-то място в последния доклад на Световната банка относно Условието за развитие на бизнес ("Doing Business Report") и се представя най-добре сред страните от Югоизточна Европа. Най-предни позиции според изследването бележи в областта на защитата на миноритарните инвеститори (7-мо място), взимането на кредит (12-то място) и издаването на разрешителни за строеж (13-то място). Твърденията за широко

разпространена корупция и незадоволително административно обслужване обаче продължават да възпрепятстват бизнес начинанията. По-ефективното управление, както и по-добрата логистика и инфраструктура на търговията са от ключово значение за по-високото ниво на постоянен приток на преки чуждестранни инвестиции в Северна Македония.

Към края на септември 2018г. **брутният външен дълг** на страната възлиза на 8 397 млн. евро или 78.6% от прогнозния БВП. Спрямо края на 2017г. брутният външен дълг се покачва номинално с 13.9%, отразявайки едновременното увеличение на дълга на публичния (с 15.2%) и на частния (с 12.9%) сектор. В структурата на брутния външен дълг съответно делът на публичния дълг се покачва, докато външния дълг на частния сектор остава преобладаващ.

Македония има де-факто стабилизирани **валутно-курсен режим**. Поддържаната минимална волатилност на обменния курс на денара спрямо еврото допринася за икономическата стабилност на страната, но налага поддържането на високо ниво на **валутни резерви**. В края на 2018г. официалните резерви при ЦБ възлизат на 2 867 млн. евро (26.8% от прогнозния БВП), което представлява ръст от 22.7% в сравнение с края на 2017г. Нарастването на резервите през годината е резултат от редовните покупки на чуждестранна валута от НБРСМ, както и от успешната емисия на 7-годишни еврооблигации в размер на 500 млн. евро от януари 2018г. Нивото на резервите остава адекватно, осигуряващо около 4 месеца покритие на вноса.

Средногодишният **темп на инфлация** в Македония, измерен чрез ИПЦ, достига 1.5% през 2018г., което е минимален ръст спрямо отчетените 1.4% през 2017г. Изменението на ценовото равнище през годината се определя главно от по-високите цени на транспорта, както и на храните, алкохолните напитки и тютюна.

Коефициентът на безработица спада до 20.8% през третото тримесечие на 2018г. от 22.1% година по-рано, но остава обезпокоително висок и много над средното ниво в ЕС, което предполага наличието на сериозни структурни проблеми пред икономиката.

Дефицитът по консолидирания държавен бюджет за 2018г. се равнява на 116 млн. евро или 1.1% от прогнозния БВП, при стойности от 284 млн. евро и 2.8% от БВП за 2017г. Фискалният резултат е значително по-нисък както на годишна

	РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА „Централна кооперативна банка” АД Скопие Дългосрочен/краткосрочен рейтинг: BB- / B (стабилна) Април 2019 г.
Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142	тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com

база, така и спрямо предвидения във фискалната стратегия (дефицит от 2.7% от БВП) главно поради неизпълнение на заложените разходи.

Въпреки постепенното си нарастване от 2009 година насам, **брутният държавен дълг** на Македония все още е под маастрихтския праг от 60% от БВП. Брутният държавен дълг възлиза на 4 344 млн. евро в края на 2018г. или 40.7% от БВП. Общият публичен дълг на страната се равнява на 5 202 млн. евро или 48.7% БВП, като в него се включва и държавно-гарантираният дълг.

Банковата система е стабилна и с позитивно развитие на показателите за състоянието ѝ през годината на преглед. **Нарастването на активите** се запазва. Капиталът и резервите на банковата система също нарастват. Запазени са тенденциите на нарастване на привлечените средства под форма на депозити (без кредитни институции), при увеличен до 9.4% ръст, след постоянен около 5%-тен тренд в предходните две години. През 2018г. брутният размер на кредитите към нефинансовия сектор бележи ръст от 7.6% (5.9% за 2017г. и 1.2% за 2016г.), като динамиката на портфейла е подкрепена от нарастващите доходи на населението и стабилно вътрешно потребление. В сегмента на индивидуалните клиенти се запазва високият темп на растеж (около 10%). Същевременно е отчетено и номинално увеличение с 4.7% на кредитната активност на предприятията през 2018г. (след 2.9% за 2017г.). Продължава да намалява и размерът на необслужваните кредити, достигайки дял от 5.2% от портфейла в края на 2018г. (6.3% година по-рано). Провизиите се задържат на благоприятни нива, като към края на 2018г. осигуряват 118.9% покритие на необслужваните кредити (110.7% 2017г.).

След забавянето през 2017г. на растежа на **печалбите** в банковата система, през 2018г. се отбелязва ново значително увеличение от 27.4% в номинално изражение, като през годината дори малките банки реализират печалба, допринасяйки за цялостния положителен резултат в системата. Показателите за рентабилност и възвръщаемост за системата остават на конкурентни нива, увеличавайки се през 2018г. Индикаторите за ликвидност демонстрират разнопосочни изменения, но нивата им остават достатъчно адекватни. Високо ликвидните активи в банковата система представляват 22.6% от общите активи и покриват 39.2% от краткосрочните пасиви на банките (съответно 23.2% и 40.1% през 2017г.). Досега македонските банки бяха предпазливи по

отношение на притежаваните от тях ликвидни активи, поддържайки свръхликвидността си в НБРСМ. През последните години капиталовата адекватност на банковата система е относително ниска в сравнителен план. Общото капиталово съотношение обаче е достатъчно високо (предвид регулаторното изискване от минимум 8%), поддържащо стойности над 15%, подкрепяйки по този начин устойчивостта на системата. През 2018г. общата капиталовата адекватност се подобрява поради все още по-бързия растеж на регулаторния капитал (собствени средства) спрямо рисково-претеглените активи, който се наблюдава през последните седем тримесечия. Съотношението достига 16.5% (15.7% за 2017г.), а адекватността на капитала от първи ред е на ниво от 15.0%.

Банковият сектор на Република Македония е добре регулиран. Към края на 2018г. се състои от 15 банки, разпределени в 3 групи според размер на активите и се характеризира с висок дял на чуждестранния капитал.

Централна кооперативна банка АД Скопие е регистрирана в Република Северна Македония. Банката е създадена през 1992г. под името Силекс банка АД. През 2001г. към нея е присъединена Земеделска банка АД, Скопие. През 2008г. мажоритарният пакет от акции е закупен от Централна кооперативна банка АД София и банката променя името си на Централна кооперативна банка АД Скопие. В началото на 2011г. към банката е присъединена придобитата година преди това Статер банка АД Куманово.

През 2018г. „Централна Кооперативна Банка“ АД Скопие не е извършвала промени в системата на управление (двустепенна-Надзорен и Управителен съвет) и смени в състава на ръководството си, като ясно са дефинирани функции, права и отговорности на всички нива – Общо събрание на акционерите (ОСА), НС, УС, Служба за вътрешен контрол, вътрешни съвети и служби, структури в Централата и клоновете. Банката развива дейността си в 5 клона и 20 офиса (без промяна в периода на преглед). Пълноправен член е на MasterCard Europe, асоцииран член на Visa International и агент на международната система за бързи преводи Western Union International Money Transfer System.

ЦКБ АД Скопие поддържа одобрената политика за текущо ревизиране на всички действащи вътрешни политики. Като по-значима за периода на преглед промяна следва да се отбележи

	РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА „Централна кооперативна банка” АД Скопие Дългосрочен/краткосрочен рейтинг: BB- / B (стабилна) Април 2019 г.
Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142	тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com

въвеждането на нова счетоводна политика, в която са отразени изискванията на новоприлагания МСФО 9 „Финансови инструменти“ (заменящ досега прилагания МСС 39). Във връзка с прилагането на новият стандарт, НБРСМ оповестява (09.08.2018г.) и промени в регулаторната Методология за управление на кредитния риск, която ще започне да се прилага от банките в страната от 01.07.2019г.

В периода на преглед НБРСМ е извършила текущ преглед на дейността на банката и изпълнението на препоръките от предходна проверка (за периода април 2016г. - април 2017г.), при който е констатирано, че дейността в обхванатите от проверката области е извършвана в съответствие с регулаторните изисквания и не са идентифицирани слабости в работата на банката.

В периода на преглед на кредитния рейтинг няма промени в **акционерния капитал** - 1 397 967 хил. МКД и съществени такива в акционерната структура. Банката няма участия в дъщерни компании.

През 2018г. е отбелязан минимален спад (с 0.3%) в капиталовата база, но тя остава стабилна и осигуряваща ниво на **капиталова адекватност** от 16.03% в края на 2018г., след стойност от 14.71% в края на предходната година. Стойността за оценяваната банка е все още по-ниска от средното ниво за сравняваната група банки (16.69%) и общо за банковата система (16.52%), но остава значително над минималната нормативно изискуема стойност.

Годината на преглед се характеризира с намаление в размера на **рисково претеглените активи** с 8.4%, без съществена промяна в структурата им и запазване на най-висок дял на тези, за кредитен риск – 81.05% (77.4%), като по-значим е отчетения спад на рисково претеглените активи по валутен риск.

Нетният размер на **класифицирани експозиции спрямо капиталова база** на банката продължава да е изключително нисък спрямо средните нива за системата, въпреки нарастването му през годината на преглед до 1.82% (след като в предходни четири години е поддържан на нива под 1%). Нивата на това съотношение за групата на средните банки, към която принадлежи и ЦКБ Скопие АД, регистрират покачване до 17.4% към края на 2018г. (спрямо 10% към края на 2017г.), а за групата на големите банки, при следван аналогичен тренд, нивото на показателя спада до 30.2% за 2018г. (42.4% за 2017г.).

Поддържаният от банката в трета поредна година растеж в общия размер на активите, се отразява и в продължаващото повишаване на стойностите на показателите *некоригиран и коригиран ливъридж*. Първият от двата все още остава на ново по-ниско от средното за банковата система в страната, а вторият за трета поредна година остава по-висок от средните за нея нива. Формирането на нетна печалба от дейността на банката възстановява и положителната стойност на *възвръщаемостта на собствения капитал*.

Ресурсите на ЦКБ АД Скопие продължават да нарастват при темп, по-нисък от отбелязаната обща за Банковата система динамика – 10.4% през 2018г. (5.5% за 2017г.). За оценяваната банка постигнатото увеличение за 2018г. е 9.4% и изпреварва значително ръста от 2017г. от 1.0%. По-голямата част от увеличението е реализирано по линия на депозитите от физически лица (8.3%), а след като в предходната година корпоративните депозити намаляват, през 2018г. е възстановена тенденцията на нарастването им и е реализиран ръст от 11.6% в тяхната стойност. Привлеченият от финансови институции ресурс остава с относително малък (но леко нарастващ) дял от 11.7% (11.2% за 2017г.).

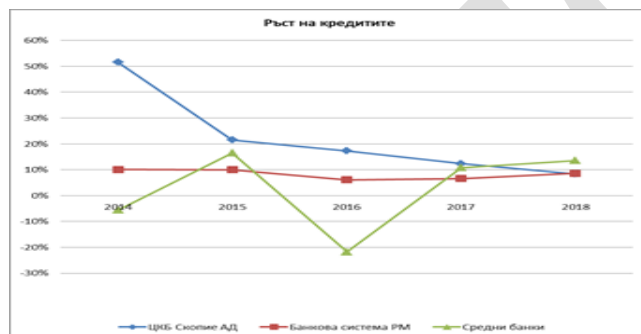
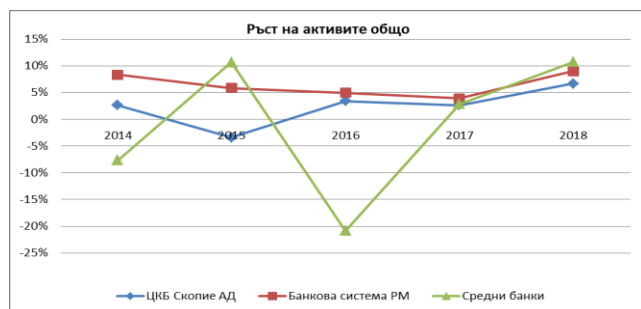
Делът на срочните депозити намалява слабо, достигайки до 73.2% (76.5%), под влияние на изменения в корпоративната част на портфейла. Съотношението между средства в местна и чуждестранна валута е запазено, относително непроменено, с лек превес на местната. Най-големите 15 депозити в банката (без средства на мажоритарния собственик) намаляват слабо – 16.4% (спрямо нивата от 17.3% и 17.6% в предходните две години), което показва сравнително ниска концентрация. В периода на преглед средствата на мажоритарния собственик в общата депозитна база остават в минимален обем с дял от 1.3% в края на 2018г. (след значително намаление в предходната 2017г. до 1.4% от 10.0% година по-рано).

През последната година банката не ползва средства по нови **краткосрочни кредити** от местни финансови институции, а задълженията ѝ по ползваните намаляват с 37.2%.

Общата сума на **активите** на ЦКБ Скопие АД отчита за годината на преглед увеличаващ се ръст от 6.7% (2.6% 2017г.), който все още изостава, както спрямо средното за банковата система ниво на нарастване от 9.0% (3.9%), така и спрямо това за групата на средните банки от 10.7% (2.8%).

В **структурата на актива** се утвърждава изразената и в предишни периоди тенденция за преминаване от определено консервативна структура (с преобладаващ дял на инвестициите в ниско-рискови активи - вземания от финансови институции и държавни ценни книжа) към структура с преобладаващ и все по-висок дял на кредитите. Делът на кредитите (нетен размер) спрямо активите (68.7% в края на 2018г.) за трета поредна година остава по-голям от средния за банковата система в страната (59.6% за 2018г. и 59.8% за 2017г.) и е постигнат при постоянно в последните пет години увеличение на кредитите.

Следващите графики илюстрират ясно наблюдаваните за по-дълъг период на анализ тенденции на сближаване на основни показатели и съотношения за оценяваната банка с тези, на банковата система.

В структурата на актива, през последната година на преглед се наблюдават относително по-слаби

годишни изменения спрямо предходните две години и утвърждаване на постигнатите посоки и съотношения. Стабилизира се посочения дял на нетните кредити, като водещи в структурата на актива, при не толкова големи темпове на нарастване, характерни за предходните години.

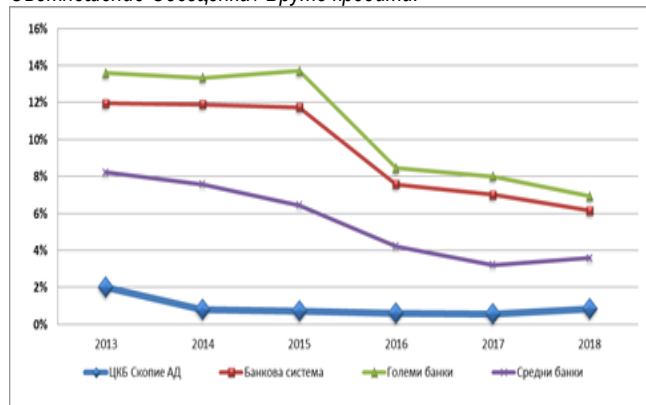
Инвестиционният портфейл е с незначителни изменения и запазен относителен дял.

И през 2018г. **ръстът на нетните кредити** продължава да забавя своя темп – постигнати 8.4%, при 12.3% за 2017г., 17.3% за 2016г. и 21.5% за 2015г., като вече е дори малко по-нисък от средното ниво на нарастване за банковата система – 8.8% (6.6%) и от това за групата на средните банки – 13.8% (10.8%). Във вътрешната структура на кредитния портфейл не са настъпили съществени изменения, като е запазен (и леко повишен) преобладаващия дял на експозициите на дребно (кредити отпуснати на домакинства и граждани) – достигаш до 78.4% (75.6%), което в голяма степен е и предпоставка за ясно изразен превес на дългосрочните кредити в портфейла, като тези над пет години увеличават дела си до 46.9% (40.6% за 2017г. и 38.6% за 2016г.).

Въпреки ръстът на кредитния портфейл, в последните четири години от анализирания период е налице стабилно състояние при ниски нива на съотношението на *обезценките по кредитите спрямо размер на brutните кредити* (кредитната експозиция преди обезценка). От една страна, това е положителен знак за общо подобряване на качеството на портфейла и е със сериозна значимост с оглед формираната му структура, с изнесена тежест върху експозициите на дребно и физическите лица. От друга страна, постоянното повишение в размера на brutния кредитен портфейл и сключените нови кредити, предполагат възможни изменения в посока повишаване на риска и размера на обезценките, спрямо изключително ниските им нива постигнати в последните години, без това да носи определена заплаха за влошаване на общото качеството на

кредитите. Сравнението на стойността на този показател за оценяваната банка със средната за банковата система остава в много голяма степен в полза на ЦКБ Скопие АД.

Съотношение Обезценка / Бруто кредити:

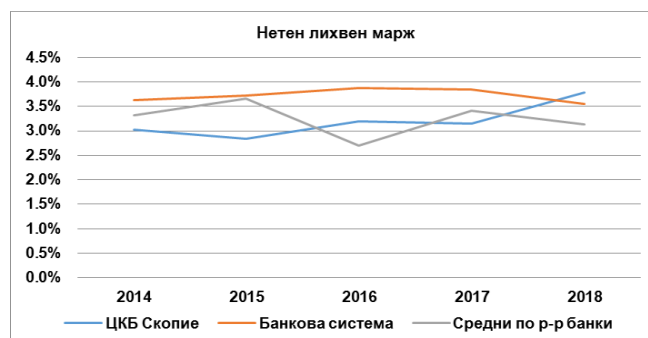

Размерът на брутните **класифицирани** кредити следва трайна тенденция на намаляване през целия разглеждан период след 2013г., и едва в последната завършена 2018г. се наблюдава увеличение, което макар и да е повече от два пъти, остава ниско, както като абсолютно оценявана величина, така и в сравнителен план спрямо средното за системата ниво. В резултат на увеличение на новокласифицираните през годината кредити, показателят *Брутен коефициент на генериране на просрочия* регистрира увеличение спрямо много ниската стойност от предходна година (0.66%) достигайки 0.97%, което остава ниска величина, която не се оценява неблагоприятно от рейтингова гледна точка. *Нетният коефициент на генериране на просрочия* е с положителна стойност от 0.45% за последната 2018г., след поддържани отрицателни такива за всички предходни години от анализирания период, което отразява увеличението на сумата на класифицираните кредити като абсолютна стойност спрямо предходна година, но и тук е валиден коментара за предходно разгледаното съотношение.

Към края на 2018г. 15-те най-големи кредитни експозиции към нефинансови предприятия увеличават слабо своя дял в общия кредитния портфейл достигайки 15.5% (13.5% в края на предходната година и 15.5% в края на 2016г.).

През 2018г. Банката реализира **нетна печалба** в размер на 10 997 хил.МКД (след загуба¹ от 5 100 хил.МКД за 2017г.), а **оперативната ѝ печалба** е в размер на 70 401 хил.МКД, по чиято стойност е формирано нарастване от 27.8%. Финансовият резултат е постигнат на фона на: увеличени приходи от лихви с 6.0% и разходи за лихви с 4.8%, което се отразява в нарастващ размер на нетния лихвен доход с 6.5%; намален нетен размер на доходите от такси и комисионни с 2.4%, получено от увеличение в този вид разходи при запазено почти без промяна ниво на приходи; силен положителен ефект върху резултата оказано и от увеличение в размера на капиталова печалба от продажба на вземания и погашения по предходно отписани вземания; увеличен положителен резултат от курсови разлики. Подобрената доходност позволява на банката да извърши значително по-висок размер на **обезценки** (основно по кредитния си портфейл), възлизащи на 25 251 хил.МКД за 2018г. (7 257 хил.МКД за 2017г.). За административните разходи е характерно увеличаването на разходите за персонал с 6.2%.

В периода на преглед на кредитния рейтинг, ЦКБ АД Скопие постига по-високи от средните за системата и референтната група банки² нива на *възвръщаемост на лихвоносните активи, брутен и нетен лихвен марж*, въпреки, че продължава да отчита по-висока *цена на лихвените пасиви*.

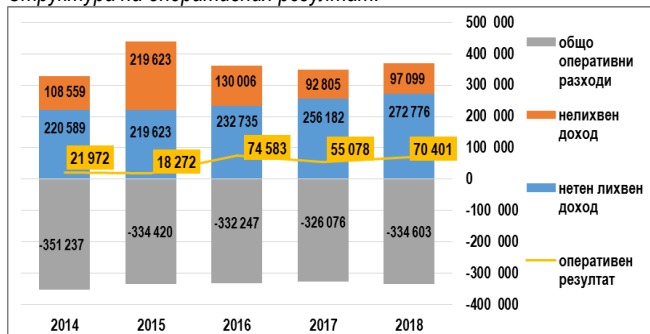

¹ Предварителният резултат за 2017г. е печалба в размер на 1 445 хил.МКД., коригирана в съответствие със становище на НБРСМ (във връзка с възникнал казус по момент за признаване на приход) до загуба в размер на 5 100 хил.МКД;

² При разглеждане на динамиката на показателите за групата на средните по размер банки, следва да се има предвид, че влияние върху по сериозните девиации за 2016г. оказва прехвърлянето на Халк Банка АД от тази група, в групата на големите банки.

Периода на преглед се характеризира с продължаващо увеличение на нетния лихвен доход и нелихвения доход, които покриват ръста в оперативните разходи и позволяват постигането на по-висока оперативна печалба.

Структура на оперативния резултат:

Към края на 2018г. показателят *Текущи активи*³ / (Общо пасиви - Собствен капитал), като един от най-важните показатели за оценка **ликвидността** на банките, отчита минимално намаление от 0.2 п.п. до ниво 16.0% (след отчетеното по-значимо такова в предходната година от 6.2 п.п.), формирано при увеличение на средствата по текущи сметки и депозити, покрито от действащото в обратна посока намаление по позиция „съкровищни бонове и правителствени облигации“. Отчитаните общо за банковата система стойности показват стабилност през изследваните години, на нива около 25-27% (а за групата на средните банки и над 30%), което може да се счита за една добра референтна стойност, към която трябва да се стреми и оценяваната банка.

Като положителна за рейтинга на ЦКБ АД Скопие е приета оценката на възможността за подкрепа на банката от страна на мажоритарния ѝ собственик - финансова институция (ЦКБ АД София).

Показателят *общ размер на кредитите / общ размер на депозитите* е запазен на стабилно и почти непроменено спрямо предходните две години ниво от 82.2% (82.7% за 2017г. и 81.7% за 2016г.), което остава близко до средните стойности за банковата система – 86.5%, където е отчетено известно намаление (спрямо стойностите от предходна година - 87.8% и за 2016г. - 87.1%). От гледна точка на ликвидността, запазените все още по-ниски нива, продължават да дават

предимство на оценяваната банка в това сравнение.

В периода на преглед банката продължава да отчита положителни нетни кумулативни парични потоци при отчитане на база договорните срокове за матуритет над 1 година, и отрицателни за тези под 1 год. За последната 2018г. покритието на падежното несъответствие под една година с ликвидни активи на банката е практически без промяна, оставяйки значително под единица и оказвайки неблагоприятно влияние върху оценката на ликвидността.

ЦКБ АД Скопие е една от 15-те банки опериращи на банковия пазар в Република Македония и е част от 2-ра група (на средните банки) според класификацията на Централната банка. Тази група банки към края на 2018г. управлява 21.1% от активите на банковата система, докато сумарната стойност на активите притежавани от петте най-големи банки възлиза на 74.5% към същия момент.

В периода на преглед оценяваната банка запазва 12-та позиция в общата подредба по размер на притежавани активи, като и двете предходващи я банки отчитат спадове за 2018г. По размер на отпуснатите кредити Централна кооперативна банка АД Скопие запазва за четвърта поредна година достигнатата през 2015г. 11-та позиция, като поддържа ръст, аналогичен на заобикалящите я в подреждането банки. По размер на привлечените депозити от нефинансови институции, банката се придвижва с едно място напред, до 10-та позиция, изпреварвайки Стопанска банка АД Битоля. Отчетеният от нея ръст в привлечените средства от 8.7% е близък до средния за Банковата система (9.4%), но изостава спрямо ръстовете в двете банки пред нея в подреждането (Еуростандарт Банка с 20.4% и Шпаркасе Банка с 12.6%).

За периода на преглед няма промени в ползваните от Централна кооперативна банка АД - Скопие софтуер и операционни системи, клиентски приложения и централна банкова система.

³ Парични средства и парични салда при централни банки + вземания от финансови институции.

Основни показатели	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Балансово число (хил. МКД)	9 213 599	8 635 864	8 414 112	8 136 562	8 422 639	8 207 976
Брутни кредити (хил. МКД)	6 382 867	5 873 214	5 231 974	4 465 238	3 677 786	2 455 860
Собствен капитал (хил. МКД)	1 211 937	1 201 076	1 206 176	1 204 915	1 253 605	1 304 835
Общ лихвен доход (хил. МКД)	393 518	371 352	331 841	329 470	337 610	285 642
Нетен финансов резултат (хил. МКД)	10 997	-5 100	1 261	-48 305	-48 974	-49 417
Обща капиталова адекватност	16.03%	14.71%	16.18%	19.88%	25.98%	33.60%
Нетен лихвен марж	3.78%	3.15%	3.20%	2.83%	3.03%	2.39%
Възвръщаемост на активите	0.12%	-0.06%	0.02%	-0.56%	-0.60%	-0.66%
Текущи активи / (Общо Пасиви – Собствен капитал)	16.0%	16.2%	22.4%	18.0%	19.6%	17.4%

***Рейтингова история:**

Рейтингите в таблицата са присъдени по предходната Методология за присъждане на кредитен рейтинг на финансова сила на банка и не са директно сравними с рейтингите, присъдени след влизането в сила на актуалната методология от септември 2015г.

РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА	Първоначален рейтинг	Мониторинг
	17.03.2015	08.09.2015
Дългосрочен рейтинг :	BB	BB
Перспектива :	<i>стабилна</i>	<i>под наблюдение</i>
Краткосрочен рейтинг :	B	B (под наблюдение)